



Groddjursinventering

Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024



VÄG & MILJÖ

**VÄG & MILJÖ**

Beställning: Östersunds kommun

Framställt av: Väg & Miljö AB

<http://vagochmiljo.se>

Granskningsversion: 2024-09-13

Uppdragsansvarig: Klas Andersson

Medverkande: Andrea Lindberg, Klas Andersson

Kvalitetsansvarig: Daniel Tooke

Fotografier: Andrea Lindberg

Illustrationer och kartor: Väg & Miljö AB

Internt projektnummer: 1491

Foto på framsidan: Öppen vattenspegel i rikkärrsmiljö i norra delen av området

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 1 av 11

SAMMANFATTNING

Väg & Miljö AB har på uppdrag av Östersunds kommun genomfört en groddjursinventering i ett cirka 35 hektar stort område beläget vid Lugnviksverken i Östersunds tätort. Syftet med inventeringen har varit att utreda om groddjur nyttjar området och till vilken grad. Inventeringsrapporten utgör ett kunskapsunderlag så att ekologiska aspekter med anknytning till artgruppen groddjur kan beaktas vid planering och arbeten inom det berörda området. Sweco har under 2020 genomfört en naturvärdesinventering inom samma område. I samband med naturvärdesinventeringen bedömdes vissa områden hysa naturvärdesklass 4 – *visst naturvärde*.

Groddjursinventeringen har bestått av ett *förarbete* och en *fältinventering*. Inventeringsområdet utgörs av det av kunden önskade utredningsområdet. *Förstudieområdet* samma område samt en buffert på 50 meter.

Vattensamlingarnas lämplighet som leklokal för groddjur utvärderades utifrån en rad parametrar under fältbesök dagtid i april 2024. Då det delvis var snötäckt mark vid första fältbesöket genomfördes eftersök efter lämpliga leklokaler löpande varefter snön drog sig tillbaka. De vattensamlingar som bedömdes lämpliga genomsöktes därefter nattetid i syfte att bedöma om de nyttjades som reproduktionslokaler.

Fältinventeringen bestod av fyra fältbesök koncentrerade kring områden som bedömdes kunna hysa reproduktion av groddjur. De fyra fältbesöken ägde rum nattetid i syfte att registrera fynd av groddjur och aktiv groddjurslek. Dessa nattliga fältbesök utfördes 25 april, 1 maj, 16 maj samt 31 maj.

Aktiv groddjurslek påvisades i en vattensamling inom inventeringsområdet.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 2 av 11

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning.....	2
1 Bakgrund	4
2 Metod	5
2.1 Metodbeskrivning	5
2.2 Anpassningar för detta uppdrag.....	5
2.3 Tidpunkt och ansvarig personal.....	5
2.4 Informationskällor och litteratur	5
2.5 GIS och fältdatafångst	5
2.6 Avvikelser och möjliga felkällor	6
3 Resultat av förarbetet	7
3.1 Tidigare inventeringar	7
3.2 Fynd av groddjur registrerade i Artportalen.....	7
4 Resultat av fältinventering	8
5 sammanfattande bedömning.....	9
7 Källförteckning	11
7.1 Tryckta källor.....	11
7.2 Digitala källor.....	11

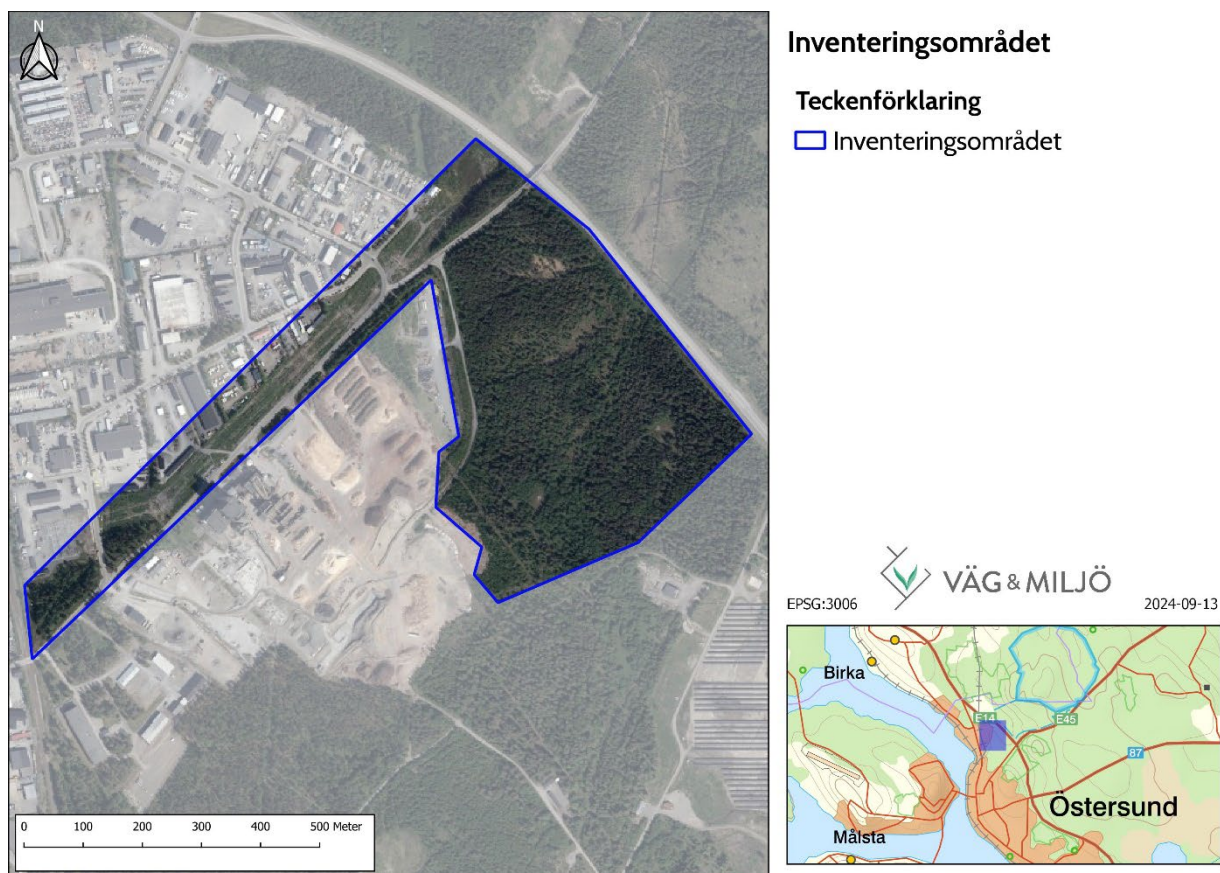
Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 3 av 11

1 BAKGRUND

Väg & Miljö AB har på uppdrag av Östersunds kommun genomfört en groddjursinventering i ett cirka 35 hektar stort område beläget invid Lugnviksverken i Östersunds tätort (**Figur 1**).

SWECO har tidigare genomfört en naturvärdesinventering inom samma område. I samband med denna inventering pekades en damm i inventeringsområdets sydvästra del ut som en gynnsam leklokal för groddjur, varför denna groddjursinventering utförts.

Syftet med inventeringen har därmed varit att utreda om och till vilken grad groddjur nyttjar området, och då med ett särskilt fokus på reproduktionslokaler. Inventeringsrapporten utgör ett kunskapsunderlag så att ekologiska aspekter med anknytning till artgruppen groddjur kan beaktas vid planering och arbeten inom det berörda området.



Figur 1. Det aktuella inventeringsområdets utsträckning och placering i landskapet.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 4 av 11

2 METOD

2.1 Metodbeskrivning

Inventering av groddjur utgörs av ett förarbete och en fältinventering. I samband med förarbetet undersöks tidigare inrapporterade artfynd av groddjur inom förstudieområdet, tidigare utförda inventeringar samt annat relevant underlag för artgruppen.

Fältinventering sker enligt vedertagen metod för groddjursinventering med upprepade fältbesök nattetid för att registrera fynd av groddjur och bekräfta om potentiella leklokaler nyttjas eller ej. Dessa nattliga fältbesök sker mellan mars och juni beroende på breddgrad och väderlek under våren. Fältbesök utförs vid ett antal olika tillfällen under denna period för att ge en tillräckligt god chans för registrering av arter som är aktiva i området. Nattlig inventering utförs manuellt med ficklampa och avlyssning.

2.2 Anpassningar för detta uppdrag

Inventeringsområdet är det av kunden önskade utredningsområdet, bestående av det 35 hektar stora området. Förstudieområdet för groddjursinventeringen inkluderar samma område, samt en buffert på 50 meter.

Fältinventering bestod av fyra fältbesök nattetid.

2.3 Tidpunkt och ansvarig personal

Projektledare och ansvarig för förarbetet, fältinventeringen, kartor och rapport har varit Klas Andersson. Daniel Tooke har ansvarat för intern kvalitetsgranskning. Andrea Lindberg har medverkat vid fältinventering. Uppdraget har genomförts under perioden april till september, 2024.

Nattliga fältbesök utfördes 25 april, 1 maj, 16 maj samt 31 maj.

2.4 Informationskällor och litteratur

Onlinetjänsten Artportalen används som verktyg för att undersöka tidigare registrerade fynd av groddjur inom det avgränsade området. Sedan tillkommer flertalet ekologiska texter och skrivelser som stöd för korrekt artbestämning och habitatbedömning. Slutligen har även flera lagstadgade skrivelser använts för beskrivning av groddjurens lagstadgade skydd. Samtliga källor som använts som underlag anges i referenslistan längst bak i rapporten.

2.5 GIS och fältdatafångst

För datainsamling under fältinventering användes en fältplatta med applikationen FieldMaps för ArcGIS i koordinatsystemet SWEREF 99 TM. Noggrannheten i geografisk positionering är mellan 5–15 meter. Efter datainsamling i fält justerades vid behov gränser med hjälp av kartor och ortofoton i QGIS 3.20.1. GIS-data i form av shapefiler över samtliga element, strukturer och artfynd finns upprättade.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 5 av 11

2.6 Avvikelser och möjliga felkällor

Olika arter av groddjur är aktiva och synliga under olika delar av leksäsongen. Fyra individuella fältbesök spridda under lekperioden anses vara tillräcklig säkerhet utesluta förekomst av groddjur inom ett område som hyser potentiella leklokaler. Trots detta kan förekomst av groddjur inom ett avgränsat område sällan med fullständig säkerhet uteslutas. Det är mycket möjligt att enstaka groddjur nyttjar det aktuella området under viss tid av året men att de inte var i området vid fältbesöken.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 6 av 11

3 RESULTAT AV FÖRARBEDET

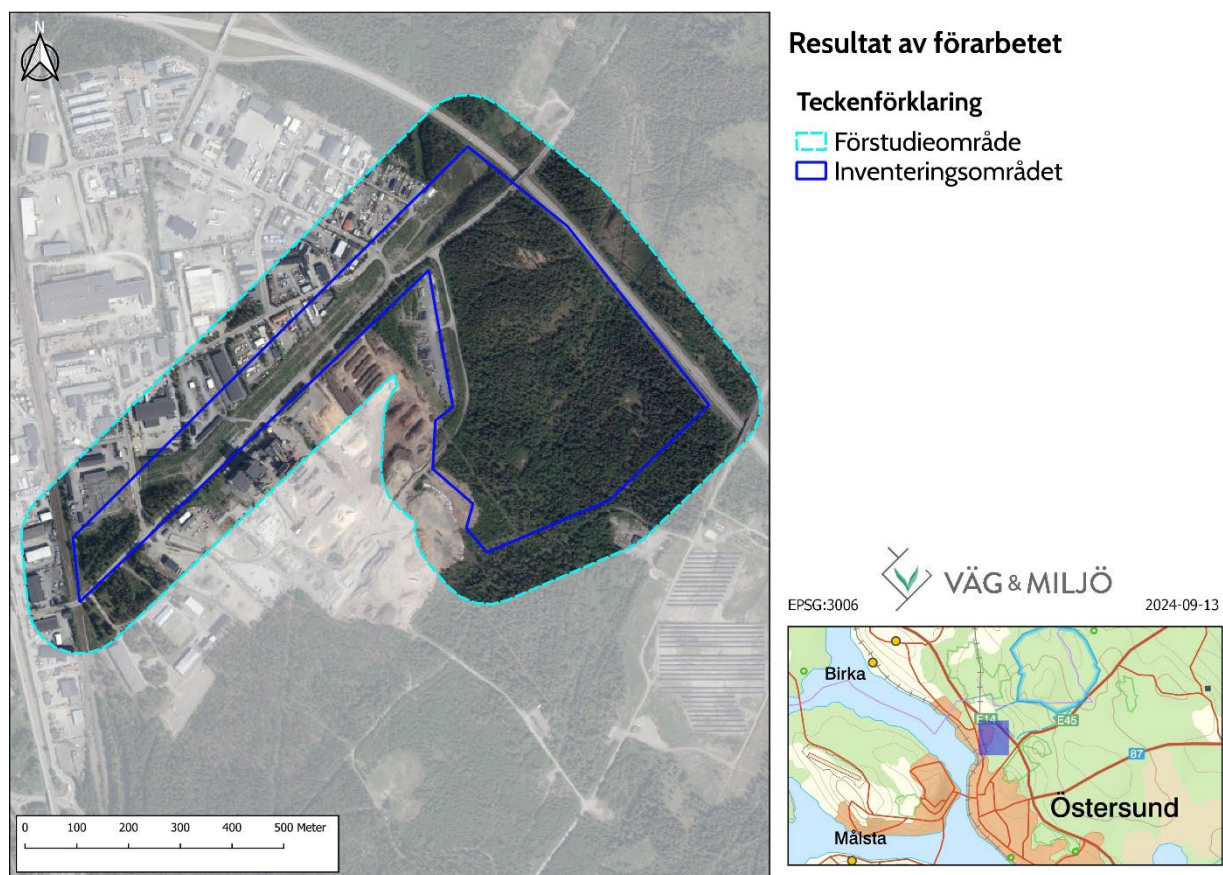
I samband med förarbetet utfördes eftersök i en rad olika källor som berör det aktuella förstudieområdet. Detta för att identifiera tidigare registrerade fynd av groddjur, element och strukturer med betydelse för groddjur samt tidigare inventeringar som utförts i närområdet. Resultatet av förarbetet presenteras på karta i **Figur 2**.

3.1 Tidigare inventeringar

Inga kända tidigare inventeringar av groddjur har utförts inom förstudieområdet.

3.2 Fynd av groddjur registrerade i Artportalen

Under perioden 2000 till 2023 har inga fynd av groddjur gjorts inom förstudieområdet.



Figur 2. Karta över resultatet av förarbetet. Inga tidigare registrerade fynd av groddjur har gjorts inom förstudieområdet.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 7 av 11

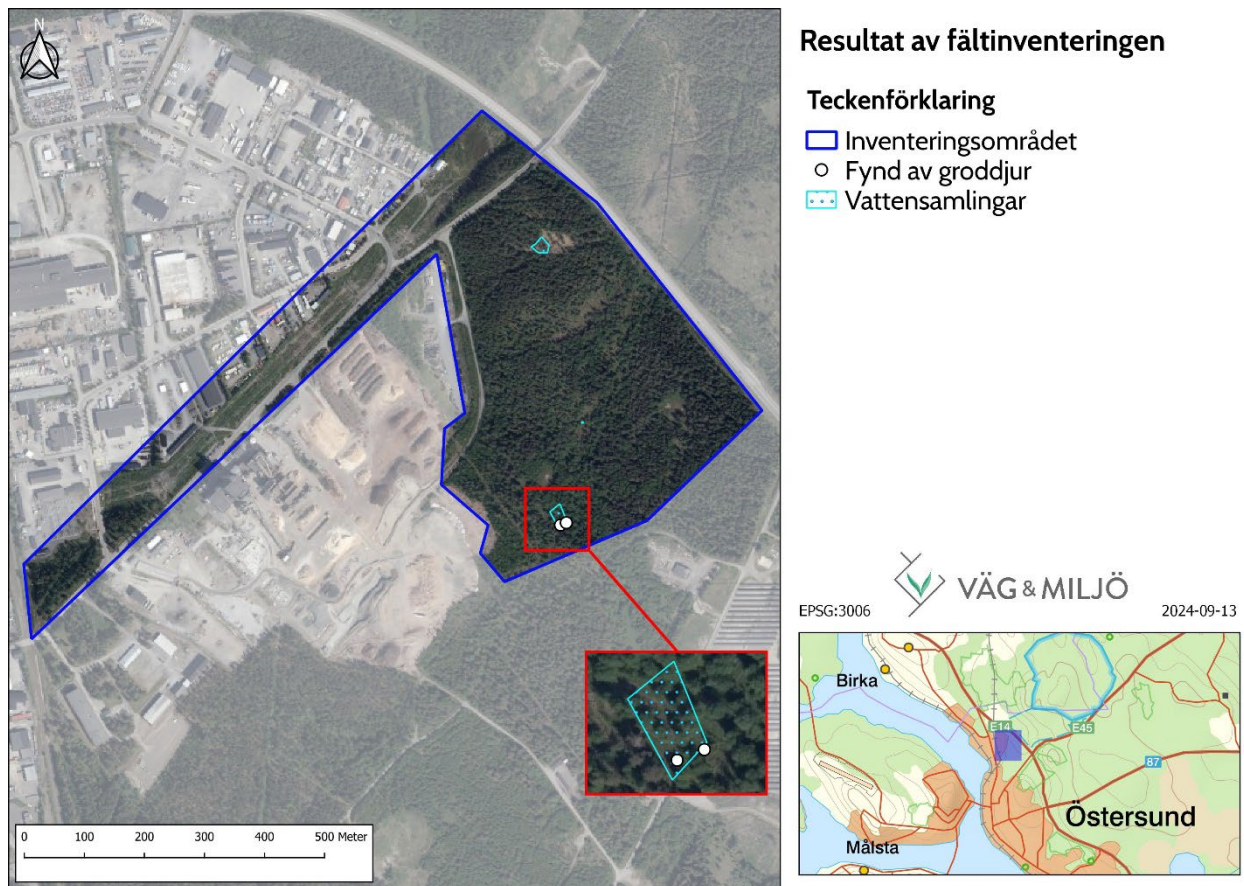
4 RESULTAT AV FÄLTINVENTERING

Under fältinventering undersöktes inventeringsområdet nattetid för att registrera fynd av groddjur samt bekräfta eller förkasta groddjurslek i potentiella lekvatten. För att en vattensamling ska betraktas som ett lämpligt lekvatten måste det uppfylla vissa kriterier, och ju fler av dessa som uppfylls, desto större sannolikhet att vattensamlingen används som lekvatten:

- ✓ Vattnet får inte torka ut under leksäsongen eller under sommaren.
- ✓ Vattnet ligger i ett öppet och soligt läge, men med vindskydd mot norr.
- ✓ Vattnet får inte hysa fisk.
- ✓ Vattnet bör ligga låglänt i landskapet.
- ✓ Botten bör vara rikligt bevuxen med vattenvegetation.
- ✓ pH i vattnet får inte vara alltför lågt.
- ✓ Vattnet skall vara stillastående.

I området påträffades en vattensamling med aktiv lek under 2024 (**Figur 3, Figur 4**). Dammens pH har inte utretts i samband med denna inventering, men i och med den omkringliggande markens beskaffenhet är lågt pH inte troligt.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 8 av 11



Figur 3. Karta över inventeringsresultatet

5 SAMMANFATTANDE BEDÖMNING

Dammen uppfyller flera av de generella krav som groddjur brukar ställa på leklokaler. Av denna anledning bör dammen utgöra en förmånlig leklokal under de flesta år. Dock finns det andra faktorer som kan medföra att lek uteblir vissa år.

Det omkringliggande landskapet runt omkring dammen är mycket lämpliga födsöksmiljöer med bitvis gott om död ved och andra strukturer som gynnar groddjur.

Vid fältbesöken noterades ett flertal klumpar med rom som bedömdes komma från vanlig groda då den flöt. Den närbesläktade åkerrodans rom skiljer sig genom att den vanligen sjunker.

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 9 av 11



Figur 4. Vattensamling som hade lek 2024

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 10 av 11

7 KÄLLFÖRTECKNING

7.1 Tryckta källor

Artskyddsförordningen, 2007:845.

ArtDatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Naturvårdsverket 2009. Handbok 2009:2 - Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser.

SWECO 2020, PM Naturvärdesinventering av skogsområden vid Lugnviksverket, Fastigheterna Norr 1:6 och Östersem 3:320, Östersunds kommun, 2020

7.2 Digitala källor

ArtDatabanken. 2024. Artfakta för samtliga potentiella arter i området. <http://artfakta.artdatabanken.se>

Artportalen. 2024. Sökning med polygon efter alla groddjur inom *förstudieområdet*. Sökperiod 2000-01-01 till 2024-04-22. <http://www.artportalen.se>

Dokumentnamn	Datum utförande/reviderat	Sidnr.
1491, Groddjursinventering Lugnviksverken, Östersunds kommun, 2024	2024-09-13	Sida 11 av 11